

Daniel Urban: Vzestup afroamerického radikalismu a pád afroamericko-židovské koalice ve Spojených státech

(posudek magisterské diplomové práce, vypracoval Miloš Calda)

Stručná charakteristika

Daniel Urban (v dalším textu často jen „autor“) se zaměřuje na velmi pozoruhodný vývoj vztahů mezi americkými židy a Afroameričany v poválečné éře. Zatímco tyto vztahy byly v poválečném období boje za občanská práva přátelské, ba srdečné, koncem 60. let se začala obě etnika od sebe vzdalovat. Autor se pokouší nejen vylíčit, „jak to bylo“, nýbrž také analyzovat příčiny tohoto jevu. Jeho argumentace je dobře stavěná, literatura, z níž vychází, je relevantní i reprezentativní, je vidět, že „mu to myslí“. Autorův závěr: odcizení mezi americkými židy a černochoy vyplynulo zejména z radikalizace černochoů v letech následujících po uzákonění *Civil Rights Act* a *Voting Rights Act* v letech 1964 a 1965, které nepřineslo rychlé zlepšení materiálního a společenského postavení valné části černošského obyvatelstva. Nevyhnutelné zklamání z tohoto vývoje vyneslo do popředí radikálně naladěné, většinou mladé vůdce, z jejichž úst se – jak autor posuzované práce dokládá – stále častěji začaly ozývat antisemitské výroky, spojené, v programu i výrocích organizace Černí panterři, s marxistickou kritikou kapitalismu. To vše pochopitelně odradilo americké židy, tehdy již většinou dobře situované příslušníky střední třídy, od dalšího poskytování finančních příspěvků zradikalizovaným černošským organizacím.

V prvních třech kapitolách autor líčí historii vztahů mezi židy a černochoy. Kapitoly 4 a 5, podle mého názoru nejlepší z celé práce, mají teoretičtější ráz. Autor se mj. opírá o dnes již klasické texty Gunnara Myrdala, Nathana Glazera a Daniela Patricka Moynihana. Zajímavě a zcela přiměřeně kriticky píše autor i o programu pozitivní akce (*affirmative action*). Autor správně upozorňuje, že si nečernoši často neuvědomovali diverzitu afrických národů a kultur. Nicméně lze diskutovat – například při obhajobě – o tom, zda dnes černoši představují jednu etnickou skupinu či ne. Autor tohoto posudku se kloní k názoru, že dnes, téměř dvě století po ukončení importu otroků do USA (1809), se jedinou etnickou skupinou stali.

Na základě šesti kapitol dospívá autor k přesvědčivému závěru (str. 60-64).

Připomínky

Jazyk: Autor se, stejně jako mnozí z jeho generace, opakovaně prohřešuje proti české gramatice a interpunkci. Vedlejší věty nebývají uzavřeny čárkou, je porušováno pravidlo o shodě. Příklady (s uvedením paginace):

(a) shoda:

8: „teorie považovali židovskou rasu za...“

8: „...obě skupiny dokázali“

19: „...tyto zákony sami o sobě nedokázaly...“

31: „Ženy... nesmějí být sami s cizím mužem...“

45: „Glazer a Moynihan... nazvaly“

54: „...organizace začali...“

62: „...skupiny přišli...“

(b) interpunkce:

30: „Tím, kdo způsobil pád černé rasy z výšin byl...“ (chybí čárka před „byl“)

37: „Člověk, který bere drogy nemůže...“ (chybí čárka před „nemůže“)

V této přinejmenším částečně historické práci leckde postrádám přesné časové či kontextuální zasazení: například na str. 5 měl autor uvést data založení NAACP a UNIA, na str. 15 rok, kdy Nejvyšší soud Spojených států rozhodl ve věci Brown vs. Topeka. Datace „Freedom Summer“ (na téže stránce) je uvedena velmi nepřímým způsobem.

Někde autor píše nelogicky: například na str. 11 čteme, že se o diskriminaci a lynčování v Deklaraci nezávislosti (1776) (zavedený český překlad je ovšem „Prohlášení nezávislosti“) ani v Ústavě (1787) nepíše. To je ovšem žurnalisticky působící zkrat – jak by se o těchto věcech mohlo v takovýchto dokumentech psát? Lynčování černochů v USA začalo až v polovině 19. století (viz například slušně zpracované heslo na internetové stránce <http://en.wikipedia.org/wiki/Lynching>), tedy více než půlstoletí po vzniku obou zmíněných dokumentů. Při schvalování obou dokumentů ovšem hrála otázka otrokářství významnou roli, ale pro tuto diskusi zde není prostor.

Ohledně gerrymanderingu bych nebyl tak optimistický jako autor na str. 16, neboť tato pochybná praxe dosud pokračuje bez ohledu na rasu těch či oněch zákonodárců a přispívá k neuvěřitelně vysoké úspěšnosti (přes 95 procent) kongresmanů ucházejících se o znovuzvolení.

Na str. 21 autor uvádí údaje o poklesu popularity M. L. Kinga u Afroameričanů v období 1963 až 1967, neuvádí však pramen, z něhož v této věci čerpal.

Výhrady mám i k autorově práci s internetovými zdroji: v pozn. 106 uvádí velmi obecnou adresu stránek United States Census Bureau, která rozhodně nedokládá autorem uváděné údaje. Již dosti dlouho je zaveden jiný úzus – přesné uvedení konkrétní stránky, byť by webová adresa byla sebedelší.

Závažnější než formální problémy jsou bezpochyby nesprávná tvrzení. Na str. 61 autor píše: „Židé, kteří do Ameriky začali přicházet kolem 1. světové války,...“ Připomínám, že hlavní vlna židovské imigrace, z níž se rekrutovali stoupcí socialismu a ve 20. a 30. letech i komunismu, přišla na počátku 20. století z území tehdejšího Ruska. Nesprávné je i další tvrzení (str. 62): „...černoši přicházeli [na sever Spojených států] v době, kdy poptávka po manuálních pracovnících rapidně klesala.“ Připomínám, že to bylo přesně naopak. Hlavní vlny černošské migrace na sever byly vyvolány válečným nedostatkem pracovních sil v severních průmyslových městech. Černoši (stejně jako bílé ženy) tehdy nahradily bílé muže, kteří bojovali v obou světových válkách. Autor je daleko blíže pravdě na str. 7, kde o černošské migraci na sever rovněž píše.

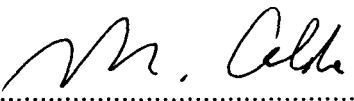
Styl

Někde autor vypadává z akademického stylu a píše dosti neformálně resp. v subjektivním tónu: na str. 2: “Se vši skromností doufám, že tato práce...” Nebo “Je jasné, že konec staleté instituce otroctví” (5). Neobratně působí věta: “Jedna z věcí, které vyvstanou na mysli když přemýšlíme o tom, co je v historické zkušenosti černochoů a Židů společné, je skutečnost, že ani jedna...” Poněkud jako melodramatické – a pravdě ne zcela odpovídající – klišé působí věta na str. 7: “...proti... Židům... se vzedmula vlna antisemitismu.”

Na str. 46 autor píše o „Michigan University“ – správně je „University of Michigan“.

Hodnocení a závěr

Přes uvedené výhrady předběžně navrhuji práci hodnotit stupněm „velmi dobře“. V případě brilantního průběhu obhajoby připouštím i hodnocení „výborně“.

Doc. PhDr. Miloš Calda

3. září 2006